

กรณี ลูกจ้างบ่อเลี้ยงกุ้งเสียชีวิตจากการการทำงานในที่อับอากาศ

๑. ข้อมูลสถานประกอบการ

๑.๑ ชื่อสถานประกอบการ ฟาร์มเลี้ยงกุ้ง ตั้งอยู่ ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง
ประกอบกิจการ บ่อเลี้ยงกุ้ง มีนางสาว ณ เป็นนายจ้าง

๑.๒ มีจำนวนลูกจ้างรวม ๘ คน ชาย ๖ คน หญิง ๒ คน เป็นลูกจ้างรายวันทั้งหมด สัญชาติเมียนมา
จำนวน ๖ คน

๑.๓ กำหนดวันทำงาน ๖ วันต่อสัปดาห์ มีวันหยุดประจำสัปดาห์ ๑ วัน หมุนเวียนกันหยุด ทำงานวันละ ๘ ชั่วโมง
เวลาพัก ๑ ชั่วโมง

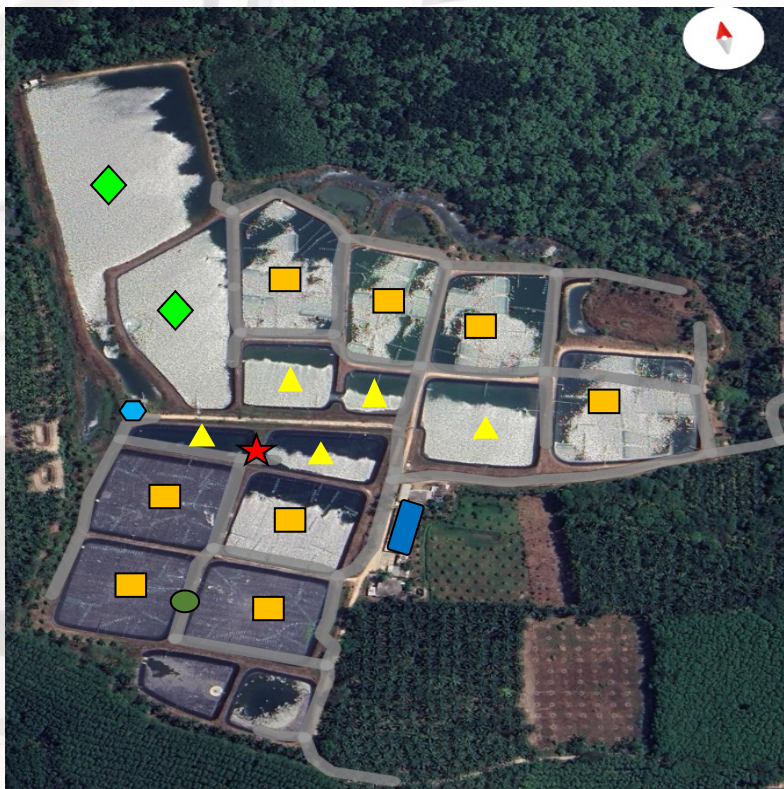
๑.๔ สถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้างบริษัทฯ จากการตรวจสอบข้อมูลสถิติ
การประสบอันตรายจากการทำงาน Dashboard กองความปลอดภัยแรงงาน ตั้งแต่ตุลาคม ๒๕๖๒ - มิถุนายน
๒๕๖๗ ไม่พบลูกจ้างประสบอันตรายจากการทำงาน

๒. ข้อมูลทั่วไป/รายละเอียดและลำดับเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปและสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

- สภาพอาคารหรือสิ่งแวดล้อม เป็นฟาร์มเลี้ยงกุ้ง ตั้งอยู่ ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง
จังหวัดระนอง มีนางสาว ณ เป็นนายจ้าง ปัจจุบันอยู่บ้านตั้งอยู่ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง
มีลูกจ้างทั้งหมด ๘ คน สัญชาติไทย ๒ คน สัญชาติเมียนมา ๖ คน

ฟาร์มเลี้ยงกุ้ง มีพื้นที่ประมาณ ๘๖.๕๘ ไร่ มีบ่อเลี้ยงกุ้ง จำนวน ๘ บ่อ แบ่งโซนเป็นบ่อดิน ๔ บ่อ
และบ่อผ้าใบ ๔ บ่อ บ่อที่เกิดเหตุเป็นบ่อรวมน้ำดี (บ่อกระจายน้ำ) อยู่ในโซนบ่อเลี้ยงกุ้งชนิดผ้าใบ เนื่องจาก
เป็นพื้นทรายไม่สามารถกักเก็บน้ำได้จึงต้องปูพลาสติกสีดำที่พื้นผิวบ่อเพื่อกักน้ำ ในโซนบ่อเลี้ยงกุ้งชนิดผ้าใบ
จะมีบ่อรวมน้ำดี และบ่อรวมน้ำระบาย

ภาพ : บ่อเลี้ยงกุ้งที่มีการปูพลาสติกสีดำ

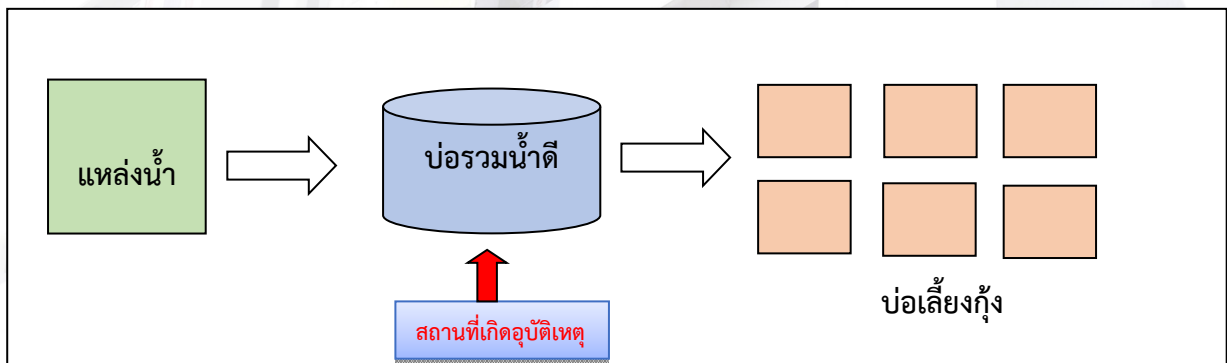
เมื่อป้อนน้ำกร่อยจากแหล่งน้ำธรรมชาติมาไว้ในบ่อพักน้ำ ๓ -๕ วัน จะป้อนน้ำมายังบ่อที่ปรับปรุงคุณภาพน้ำจำนวน ๒ บ่อ โดยมีบ่อรวมน้ำดีเป็นจุดกลางที่ทำให้น้ำในบ่อปรับปรุงคุณภาพน้ำมีปริมาณน้ำที่เท่ากัน และปล่อยน้ำที่ปรับปรุงคุณภาพน้ำแล้วไปยังบ่อเลี้ยงกุ้งผ้าใบทั้ง ๔ บ่อ ในบ่อรวมน้ำดีจะมีไขหอยและสิ่งมีชีวิตในน้ำกร่อยมาตกค้างและเติบโตในบ่อรวมน้ำดี หากไม่ได้นำหอยและตะกอนออกจากบ่อรวมน้ำดีจะทำให้มีการทับถมของหอยและสิ่งมีชีวิตที่ตายทำให้เกิดก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์และก๊าซแอมโมเนีย โดยปกติในการเลี้ยงกุ้งตั้งแต่เตรียมบ่อจนจับกุ้งใช้เวลา ๖ เดือน ทำให้ต้องล้างบ่อรวมน้ำดีทุก ๖ เดือน

ภาพ : บ่อรวมน้ำดี และสถานที่เกิดอุบัติเหตุ

- เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ บริษัทฯ มีเครื่องมือ เครื่องจักรที่ใช้ในกระบวนการผลิต ดังนี้
 - ๑) ตู้ควบคุมมอเตอร์ไฟฟ้า
 - ๒) ปั๊มน้ำ
 - ๓) เครื่องตีออกซิเจน
 - ๔) เครื่องสูบน้ำแบบท่อยาว ๖.๐๐ ม. เครื่องยนต์ ๕HP
 - ๕) เครื่องสูบน้ำแบบไดโว่
 - ๖) เครื่องสูบน้ำแบบหอยโข่งขนาด ๒”
 - ๗) เครื่องให้อาหารอัตโนมัติ

- กระบวนการผลิต ฟาร์มเลี้ยงกุ้ง มีพื้นที่ประมาณ ๘๖.๕๘ ไร่ มีบ่อเลี้ยงกุ้ง จำนวน ๘ บ่อ แบ่งโซนเป็นบ่อดิน ๔ บ่อ และบ่อผ้าใบ ๔ บ่อ บ่อที่เกิดเหตุเป็นบ่อกระจายน้ำอยู่ในโซนบ่อเลี้ยงกุ้งชนิดผ้าใบ เมื่อปั๊มน้ำกร่อยจากแหล่งน้ำธรรมชาติมาไว้ในบ่อพักน้ำ ๓ -๕ วัน จะปั๊มน้ำมายังบ่อที่ปรับปรุงคุณภาพน้ำ จำนวน ๒ บ่อ โดยมีบ่อรวมน้ำดีเป็นจุดกลางที่ทำให้น้ำในบ่อปรับปรุงคุณภาพน้ำมีปริมาณน้ำที่เท่ากัน และปล่อยน้ำที่ปรับปรุงคุณภาพน้ำแล้วไปยังบ่อเลี้ยงกุ้งผ้าใบทั้ง ๔ บ่อ ในบ่อรวมน้ำดีจะมีโชยและสิ่งมีชีวิตในน้ำกร่อยมาตกค้างและเติบโตในบ่อรวมน้ำดี หากไม่ได้นำหอยและตะกอนออกจากบ่อรวมน้ำดี จะทำให้เกิดการทับถมของหอยและสิ่งมีชีวิตที่ตายทำให้เกิดก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ และก๊าซแอมโมเนีย โดยปกติในการเลี้ยงกุ้งตั้งแต่เตรียมบ่อจนถึงกุ้งใช้เวลา ๖ เดือน ทำให้ต้องล้างบ่อรวมน้ำดีทุก ๖ เดือน

ภาพ : ขั้นตอนการกระจายน้ำ

ภาพ : บ่อรวมน้ำดี

ภาพ : ชากหอยและเศษตะกอนที่ตัดขึ้นมาจากก้นบ่อ

- ข้อมูลด้านการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัยฯ บริษัทฯ ได้มีการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัยฯ ดังนี้

๑. นายจ้างมีการแจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการลงไปทำความสะอาดในบ่อรวมน้ำดี (ขนาดกว้าง ๒ เมตร ลึก ๕ เมตร) ด้วยวาจา
๒. นายจ้างจัดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลให้แก่ลูกจ้าง เช่น ถุงมือผ้า ที่อุดหู รองเท้าบูท แวนตา ผ้าปิดจมูก และมีมาตรการควบคุมให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์ฯ หากลูกจ้างไม่สวมใส่จะมีการตักเตือนด้วยวาจา และตักเตือนเป็นหนังสือ ตามลำดับ
๓. นายจ้างได้รายงานแบบแจ้งการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงหรือการประสบอันตรายจากการทำงาน ตามมาตรา ๓๔ (๑) และ (๒) เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗

- ชนิดของวัสดุ/ชนิดของวัตถุอันตราย พาร์มเลียงกุ้ง

๒.๒ รายละเอียด/ลำดับเหตุการณ์

เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๗ เวลาประมาณ ๑๕.๓๐ น. นาย บ ผู้จัดการ (ผู้รับมอบอำนาจจากนายจ้างให้เป็นผู้บริหารจัดการ ควบคุม ดูแล รวมถึงมาตรการด้านความปลอดภัยในการทำงาน ภายในฟาร์มเลียงกุ้ง) ได้มอบหมายให้ลูกจ้างชายสัญชาติเมียนมา จำนวน ๕ คน ไปช่วยกันทำความสะอาดบ่อรวมน้ำดี ตักชากหอยและตักเศษตะกอนในก้นบ่อเพื่อทำความสะอาดบ่อเตรียมเลียงกุ้งรอบใหม่ บ่อรวมน้ำดีเป็นบ่อซีเมนต์ มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๒ เมตร ลึก ๕ เมตร โดยให้นาย ก และนาย ท ใช้บันไดลงไปในบ่อ ตักโกยชากหอยใส่ถังหิ้วปูน (ถังพลาสติกสีดำ) โดยมีเพื่อนร่วมงานอีก ๓ คน คอยช่วยดึงถังที่ใส่ตะกอนอยู่บริเวณปากบ่อดึงเชือกนำชากหอยและตะกอนสีดำในถังพลาสติกขึ้นมาเทบริเวณพื้นหญ้าขอบบ่อ ขณะทำงานลูกจ้างที่อยู่ปากบ่อได้กลิ่นเหม็นคล้ายกลิ่นไข่เน่าตลอดเวลา

เวลาประมาณ ๑๖.๑๐ น. หลังจากทำความสะอาดไปประมาณ ๓๐ นาที ลูกจ้างที่อยู่ปากบ่อได้สังเกตเห็นว่า นาย ท ที่ทำงานก้นบ่อหมดสติ ๑ คน ส่วนนาย ก ได้พยายามปีนขึ้นจากบ่อจำนวน ๒ ครั้ง ครั้งแรกปีนขึ้นมาและได้ตกลงไปในบ่อ ครั้งที่สองพยายามขึ้นมาได้ถึงกลางบ่อก็ได้ตกลงไปอีกครั้งจนหมดสติอยู่ก้นบ่อ เพื่อนที่ทำงานอยู่ปากบ่อแจ้งให้ผู้จัดการทราบ เวลา ๑๖.๑๗ น. ผู้จัดการได้โทรศัพท์ไปแจ้ง ๑๖๖๙ เพื่อขอความช่วยเหลือและโทรแจ้งตำรวจ ทีมกู้ชีพเทศบาลตำบล ร ได้เดินทางมาถึงที่เกิดเหตุแต่ไม่มีอุปกรณ์จึงประสานขอความช่วยเหลือจากสำนักงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ร

เพื่อนำร่างลูกจ้างขึ้นจากบ่อที่เกิดเหตุ เวลา ๑๙.๐๐ น. ทีมจากสำนักงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รพพร้อมอุปกรณ์ มีรอก ไม้ค้ำพร้อมเชือกสามารถนำร่างแรงงานขึ้นจากบ่อที่เกิดเหตุ ให้แพทย์โรงพยาบาล รชั้นสูตรพลิกศพ ระบุสาเหตุเสียชีวิตว่า SUSPECTED DROWNING WITH TOXIC GAS POISONING (สงสัยว่าจมน้ำด้วยพิษก๊าซพิษ) เหตุการณ์ครั้งนี้มีผู้เสียชีวิต ๒ รายเป็นเพศชาย สัญชาติเมียนมา อายุ ๔๑ ปี ทั้งสองราย (๑ ราย มีประสบการณ์ทำงานที่บ่อเลี้ยงกุ้ง ๒ เดือน อีก ๑ รายมีประสบการณ์ทำงานหนึ่งปีครึ่ง)

ภาพ : ลูกจ้างผู้เสียชีวิต

ภาพ : เจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบสถานที่เกิดอุบัติเหตุ

วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗ สำนักป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๑ จังหวัด น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ร สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง ร โรงพยาบาล ร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ห เทศบาลตำบล ร และสถานีตำรวจภูธรตำบล ร เข้าตรวจสอบหาสาเหตุในพื้นที่เกิดเหตุ โดยทำการตรวจวัดก๊าซภายในบ่อที่เกิดเหตุ ทุกๆ หนึ่งเมตรจากปากบ่อ จนถึงผิวน้ำก้นบ่อ ทั้งก่อนกวนและหลังกวนตะกอนด้วยแท่งเหล็ก ซึ่งเป็นการจำลองสถานการณ์ให้มีลักษณะใกล้เคียงขณะเกิดเหตุที่ลูกจ้างตักโกยตะกอนที่ก้นบ่อ

ผลการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น กรณีพบผู้เสียชีวิตในที่อับอากาศ ผลการตรวจวัดก๊าซพบว่าคาร์บอนไดออกไซด์และคาร์บอนมอนนอกไซด์ไม่เกินค่ามาตรฐาน ทั้งก่อนและหลังกวน ส่วนค่าออกซิเจนทั้งก่อนและหลังกวนมีค่าเท่ากับออกซิเจนในบรรยากาศ สำหรับแอมโมเนียและไฮโดรเจนซัลไฟด์หลังกวนพบปริมาณก๊าซไม่เกินค่ามาตรฐาน เนื่องจากปริมาณซากหอยและตะกอนที่ก้นบ่อ มีปริมาณน้อยกว่าวันเกิดเหตุร้อยละ ๗๕ และการกวนด้วยแท่งเหล็กทำให้เกิดการฟุ้งของก๊าซได้น้อยกว่าการตักโกยตะกอน จึงสันนิษฐานได้ว่าการเสียชีวิตของแรงงานในวันเกิดเหตุน่าจะเกิดจากการได้รับก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ และก๊าซแอมโมเนียเป็นเวลานานประมาณ ๓๐ นาที

๓. รายละเอียดการประสพอันตรายหรือความสูญเสียหรือเหตุการณ์ผลิตจากอุบัติเหตุ

๓.๑ จำนวนผู้เสียชีวิต ๒ คน

- นาย ก อายุ ๔๒ ปี ทำงานกับนายจ้างมาแล้วประมาณ ๑ ปี ๘ เดือน ได้รับค่าจ้างวันละ ๓๔๐ บาท
- นาย ท อายุ ๔๑ ปี ทำงานกับนายจ้างมาแล้วประมาณ ๑ เดือน ได้รับค่าจ้างวันละ ๓๔๐ บาท

๓.๒ จำนวนผู้บาดเจ็บ - คน

๓.๓ จำนวนผู้ทุพพลภาพ - คน

๓.๔ ค่ารักษาพยาบาล - บาท

๓.๕ การสูญเสียทรัพย์สินหรืออาคารสถานที่/เครื่องจักรอุปกรณ์ -

๓.๖ อื่น ๆ : นายจ้างช่วยเหลือค่าทำศพ รายละเอียด ๕๐,๐๐๐ บาท

๓.๗ สิทธิประโยชน์จากกองทุนเงินทดแทน : ได้รับสิทธิจากกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคมจังหวัด ร ตามสิทธิของลูกจ้าง

๔. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

๔.๑ ปัจจัยด้านคน/การกระทำที่ไม่ปลอดภัย

๑) ลูกจ้างขาดความตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานทำความสะอาดบ่อรวมน้ำดี ทำให้เกิดอุบัติเหตุลูกจ้างเสียชีวิตจากการได้รับก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์

๒) ผู้ควบคุมงานมอบหมายให้ลูกจ้างทำความสะอาดบ่อรวมน้ำดีโดยไม่ได้ทำการตรวจสอบและไม่ได้ประเมินสภาพอันตรายในบริเวณสถานที่ทำงานของลูกจ้างก่อนการทำงานและขณะทำงานทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความปลอดภัย

๔.๒ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม/สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย

- บ่อรวมน้ำดีที่ปกติจะทำการปิดคลุมปากบ่อด้วยพลาสติกสีดำเพื่อป้องกันเศษใบไม้ตกลงไปในบ่อ ซึ่งภายในบ่อเป็นที่อับอากาศ เนื่องจากภายในบ่อรวมน้ำดี มีซากหอยและเศษตะกอนอยู่ก้นบ่อเป็นที่อับอากาศ (Confined Space) อาจมีสภาพอากาศที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตราย และอาจมีก๊าซอันตรายสะสมอยู่ภายในบ่อในปริมาณมาก เมื่อมีการลงไปทำความสะอาดในบ่อโดยไม่ได้เปิดฝาเพื่อระบายอากาศ จึงทำให้เกิดอันตรายจากการสูดดมก๊าซพิษได้

๔.๓ ปัจจัยอื่น ๆ

๑) นายจ้างไม่จัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยในการทำงานและควบคุมดูแลให้ลูกจ้างปฏิบัติโดยเคร่งครัด เช่น การทำงานในบริเวณที่อาจก่อให้เกิดอันตรายจากบรรยากาศอันตราย เป็นต้น

๒) นายจ้างมีการเน้นย้ำเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน แต่ไม่ได้จัดให้มีวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการทำงาน เช่น วิธีการงานทำความสะอาดบ่อกระจายน้ำ เป็นต้น

๓) นายจ้างได้มอบหมายให้ผู้จัดการ ทำหน้าที่เป็นผู้อนุญาตทำงานในที่อับอากาศ แต่ยังไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการทำงานในที่อับอากาศตามกฎหมาย และไม่พบเอกสารแต่งตั้งการปฏิบัติงานในที่อับอากาศ

๔) นายจ้างไม่จัดให้ลูกจ้างเข้ารับการอบรมหลักสูตรความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศ และไม่พบเอกสารแต่งตั้งการปฏิบัติงานในที่อับอากาศ

๕) นายจ้างไม่มีมาตรการความปลอดภัยที่เตรียมไว้ก่อนการให้ลูกจ้างเข้าไปทำงาน ไม่มีผลการตรวจสอบสุขภาพของลูกจ้างที่ทำงานในที่อับอากาศ

๖) นายจ้างไม่จัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน บริหาร ประจำหน่วยงาน ในการปฏิบัติหน้าที่วิเคราะห์งานเพื่อชี้บ่งอันตรายและกำหนดมาตรการป้องกันและขั้นตอนการทำงานอย่างปลอดภัย สอนวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้ลูกจ้างปฏิบัติงานตามข้อบังคับและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดก่อนการทำงาน และขณะทำงานทุกขั้นตอน รวมทั้งตรวจสอบสภาพการทำงานของเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยก่อนลงมือปฏิบัติงานประจำวัน

๕. ข้อเสนอแนะหรือมาตรการสำหรับการแก้ไขป้องกัน

๕.๑ ข้อเสนอแนะหรือมาตรการสำหรับการแก้ไขป้องกันที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

๑) ให้นายจ้างจัดให้มีการประเมินสภาพอันตรายในที่อับอากาศ ทำการระบายอากาศภายในบ่อ วัดปริมาณก๊าซภายในบ่อก่อนการปฏิบัติงานต่างๆ หากพบว่ามีสภาพอันตราย นายจ้างต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมสภาพอันตรายเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อลูกจ้าง และให้นายจ้างเก็บหลักฐานการดำเนินการไว้ ณ สถานที่ประกอบกิจการ หรือสถานที่ทำงาน เพื่อให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้

๒) จัดให้มีคู่มือและข้อบังคับว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศและงานทำความสะอาดบ่อรวมน้ำดี โดยอย่างน้อยต้องกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยเพื่อควบคุมมิให้มีการกระทำที่อาจ

ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการทำงาน เช่น กำหนดมาตรการในการตรวจสอบพื้นที่การทำงาน และแจกคู่มือดังกล่าว ให้ลูกจ้างได้ศึกษาและปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งต้องมีการฝึกอบรมให้ลูกจ้างเข้าใจก่อนการปฏิบัติงานจริง และฝึกอบรมทบทวนตามระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการทำงานที่ถูกต้องและปลอดภัย

๓) ผู้ควบคุมงาน หัวหน้างาน หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน จะต้องทำหน้าที่อย่างเข้มงวดในการตรวจความปลอดภัยในการทำงานก่อนการทำงานและขณะทำงานทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิด ความปลอดภัย

๔) จัดให้มีการฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศแก่ลูกจ้างทุกคนที่ทำงานในที่อับอากาศรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจในทักษะที่จำเป็นในการทำงานอย่างปลอดภัยตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด และจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อทบทวนความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศ ตามหลักเกณฑ์

๕) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน บริหาร ประจำหน่วยงาน และจะต้องทำหน้าที่อย่างเข้มงวดในการวิเคราะห์งานเพื่อชี้บ่งอันตรายและกำหนดมาตรการป้องกันและขั้นตอนการทำงานอย่างปลอดภัย สอนวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้ลูกจ้างปฏิบัติงานตามข้อบังคับและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดก่อนการทำงาน และขณะทำงานทุกขั้นตอน รวมทั้งตรวจสอบสภาพการทำงานของเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยก่อนลงมือปฏิบัติงานประจำวัน

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

๖.๑ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๖ ให้นายจ้างมีหน้าที่จัดและดูแลสถานประกอบกิจการและลูกจ้างให้มีสภาพการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของลูกจ้างมิให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ และสุขภาพอนามัย

ฯลฯ

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการตรวจสอบหรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

ฯลฯ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อม ในการทำงานที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างแจ้ง ให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานและแจกคู่มือปฏิบัติงานให้ลูกจ้างทุกคนก่อนที่ลูกจ้าง จะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

ฯลฯ

๖.๒ กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับที่อับอากาศ พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๕ ให้นายจ้างจัดให้มีการประเมินสภาพอันตรายในที่อับอากาศ หากพบว่ามีสภาพอันตราย นายจ้างต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมสภาพอันตรายเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อลูกจ้าง และให้นายจ้างเก็บหลักฐานการดำเนินการไว้ ณ สถานประกอบกิจการ หรือสถานที่ทำงาน เพื่อให้พนักงานตรวจความปลอดภัย ตรวจสอบได้

ข้อ ๖ ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจวัด บันทึกผลการตรวจวัด และประเมินสภาพอากาศที่อับอากาศ ก่อนให้ลูกจ้างเข้าไปทำงานและในระหว่างที่ลูกจ้างทำงานในที่อับอากาศ หากพบว่ามีสภาวะที่เป็นบรรยากาศ อันตราย ให้นายจ้างดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามบุคคลใดเข้าไปในที่อับอากาศ

(๒) กรณีที่มีลูกจ้างอยู่ระหว่างการทำงานในที่อับอากาศ ให้นำลูกจ้างออกจากบริเวณนั้นทันที

(๓) ประเมินและค้นหาสาเหตุของการเกิดบรรยากาศอันตราย

(๔) ดำเนินการเพื่อทำให้สภาพอากาศในที่อับอากาศนั้นไม่มีบรรยากาศอันตราย เช่น การระบาย อากาศหรือการปฏิบัติตามมาตรการอื่นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานแก่ลูกจ้างให้นายจ้างเก็บบันทึก ผลการตรวจวัด การประเมินสภาพอากาศ และการดำเนินการเพื่อทำให้สภาพอากาศในที่อับอากาศไม่มี บรรยากาศอันตรายไว้ ณ สถานที่ประกอบกิจการ หรือสถานที่ทำงานเพื่อให้พนักงานตรวจความปลอดภัย ตรวจสอบได้อย่างน้อยหนึ่งปี

ข้อ ๗ หากนายจ้างได้ดำเนินการตามข้อ ๖ แล้ว ที่อับอากาศยังมีบรรยากาศอันตรายอยู่แต่นายจ้าง มีความจำเป็นที่จะต้องให้ลูกจ้างหรือบุคคลใดเข้าไปในที่อับอากาศที่มีบรรยากาศอันตรายนั้น ให้นายจ้างจัดให้ ลูกจ้างหรือบุคคลนั้นสวมใส่หรือใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสมลักษณะงาน และใช้อุปกรณ์ การทำงานชนิดที่ทำให้บุคคลดังกล่าวทำงานในที่อับอากาศได้โดยปลอดภัย

ข้อ ๘ ให้นายจ้างดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล อุปกรณ์ช่วยเหลือ และช่วยชีวิตที่เหมาะสม กับลักษณะงานตามมาตรฐานที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม ในการทำงาน และต้องควบคุมดูแลให้ลูกจ้างซึ่งทำงานในที่อับอากาศและผู้ช่วยเหลือสวมใส่หรือใช้อุปกรณ์ คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลและอุปกรณ์ช่วยเหลือและช่วยชีวิตนั้น

(๒) จัดให้ลูกจ้างซึ่งได้รับการฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศตามข้อ ๒๐ คน หนึ่งหรือหลายคนตามความจำเป็น เป็นผู้ช่วยเหลือ พร้อมด้วยอุปกรณ์ช่วยเหลือและช่วยชีวิตที่เหมาะสมกับ ลักษณะงาน คอยเฝ้าดูแลบริเวณทางเข้าออกที่อับอากาศ โดยให้สามารถติดต่อสื่อสารกับลูกจ้างที่ทำงาน ในที่อับอากาศและช่วยเหลือลูกจ้างออกจากที่อับอากาศได้ตลอดเวลา

ฯลฯ

ข้อ ๒๐ ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมความปลอดภัยในการทำงานในที่อับอากาศแก่ลูกจ้างทุกคน ที่ทำงานในที่อับอากาศรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจในทักษะที่จำเป็นในการทำงานอย่าง ปลอดภัยตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด จัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อทบทวนความปลอดภัยในการทำงานในที่อับ อากาศ ตามหลักเกณฑ์

ฯลฯ

๖.๓ กฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงาน หรือคณะบุคคล เพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๖๕

ฯลฯ

ข้อ ๗ นายจ้างของสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ และบัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างจำนวนสองคนขึ้นไป และสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๓ ที่มีลูกจ้างจำนวนยี่สิบคนขึ้นไป ต้องจัดให้ลูกจ้างระดับหัวหน้างาน ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๘ ทุกคน เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างานของสถานประกอบกิจการ ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่มิลูกจ้างครบจำนวนดังกล่าว

ในกรณีที่ลูกจ้างระดับหัวหน้างานไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๘ ให้นายจ้างดำเนินการให้ลูกจ้างนั้น เข้ารับการฝึกอบรมตามข้อ ๘ (๑) เพื่อแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน ทั้งนี้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่นายจ้างแต่งตั้งให้เป็นลูกจ้างระดับหัวหน้างาน

ฯลฯ

ข้อ ๙ ให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลลูกจ้างในหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามคู่มือว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบการ

(๒) วิเคราะห์งานในหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อค้นหาความเสี่ยงหรืออันตรายเบื้องต้นจากการทำงาน โดยอาจร่วมดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับเทคนิค ระดับเทคนิคขั้นสูง หรือระดับวิชาชีพ

(๓) จัดทำคู่มือว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยร่วมดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับเทคนิค ระดับเทคนิคขั้นสูง หรือระดับวิชาชีพ เพื่อเสนอคณะกรรมการความปลอดภัยหรือนายจ้าง แล้วแต่กรณี และทบทวนคู่มือดังกล่าว ตามที่นายจ้างกำหนด โดยนายจ้างต้องกำหนดให้มีการทบทวนอย่างน้อยทุกหกเดือน

(๔) สอนวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องแก่ลูกจ้างในหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน

(๕) ตรวจสอบสภาพการทำงานของเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ก่อนลงมือปฏิบัติงานประจำวัน

ฯลฯ

ข้อ ๑๐ นายจ้างของสถานประกอบการตามบัญชี ๑ และบัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างจำนวนสองคนขึ้นไป และสถานประกอบการตามบัญชี ๓ ที่มีลูกจ้างจำนวนยี่สิบคนขึ้นไป ต้องจัดให้ลูกจ้างระดับผู้บริหารซึ่งมีคุณสมบัติ ตามข้อ ๑๑ ทุกคน เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหารของสถานประกอบการ ทั้งนี้ ภายใน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ลูกจ้างครบจำนวนดังกล่าว

ในกรณีที่ลูกจ้างระดับผู้บริหารไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ ให้นายจ้างดำเนินการให้ลูกจ้างนั้น เข้ารับการฝึกอบรมตามข้อ ๑๑ (๑) เพื่อแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหาร ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่นายจ้างแต่งตั้งให้เป็นลูกจ้างระดับผู้บริหาร

ในกรณีที่ไม่มีลูกจ้างระดับผู้บริหาร ให้นายจ้างเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหาร

ฯลฯ

ข้อ ๑๒ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหารมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำกับดูแลเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานทุกระดับซึ่งอยู่ในบังคับบัญชาของตน

ฯลฯ

(๔) กำกับดูแลและติดตามให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ตามที่ได้รับรายงานหรือตามข้อเสนอนะของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานคณะกรรมการความปลอดภัย หรือหน่วยงานความปลอดภัย

ฯลฯ

๗. ผู้สอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุ

ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต ๘

กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน